

Baltic
Nuclear
Energy
Forum

MODELE FINANSOWANIA ENERGETYKI JĄDROWEJ

Autorka:

dr Bożena Horbaczewska

Szkoła Główna Handlowa
w Warszawie

Projekty infrastrukturalne zazwyczaj wymagają wysokich nakładów inwestycyjnych, charakteryzują się długim okresem realizacji inwestycji oraz korzystają z (organizowanej w różnorodnej formie) pomocy państwa lub instytucji państwowych. Nie inaczej jest w przypadku energetyki jądrowej: nowe projekty wymagają ogromnych zasobów, które należy przeznaczyć na sfinansowanie inwestycji, a ich realizacja trwa relatywnie długo (optymistycznie założmy, że około dziesięciu lat). Po zakończeniu procesu inwestycyjnego, gdy elektrownia jądrowa jest już gotowa do produkowania ogromnych ilości taniej, stabilnej, czystej i zeroemisyjnej energii, często napotyka problemy z jej sprzedażą na rynku energii. A przecież może produkować tę energię przez 60, a nawet 80 lat!

Ryzyka inwestora

Inwestor podejmujący się budowy elektrowni jądrowej, musi więc liczyć się z ryzykiem, które może się zmaterializować na wszystkich etapach cyklu życia takiego przedsiębiorstwa. W przypadku elektrowni jądrowych to ryzyko jest większe, działa silniej i dłużej niż w innych projektach infrastrukturalnych. Nie wspominając już w występowaniu różnych rodzajów ryzyka specyficznego dla tego sektora... oraz konieczności uzyskania akceptacji Komisji Europejskiej na wielu etapach przygotowywania i realizacji inwestycji.

Relatywnie wysokie ogólne ryzyko charakterystyczne dla projektów jądrowych oznacza odpowiednio wyższe oczekiwane przez inwestorów stopy zwrotu (w tym zarówno dostawców kapitału własnego, jak i kapitału obcego). Ta podstawowa zasada w finansach działa w energetyce jądrowej silnie demotywująco na potencjalnych inwestorów. Szczególnie w gospodarkach rynkowych, nastawionych na osiągnięcie szybkich zwrotów z inwestycji i przy relatywnie niskim ryzyku.

Modele biznesowe

Dotychczas w energetyce jądrowej wykorzystywano różne modele biznesowe. Wybór właściwego modelu zawsze powinien być poprzedzony odpowiedzią na pytanie: jaki cel ma być zrealizowany przez analizowany projekt inwestycyjny?

Projekty komercyjne, nakierowane na realizację (maksymalizację) zysku, można zaliczyć do grupy modeli energetyki zawodowej. Należą do niej m.in.:

- umowy między producentem energii i odbiorcą (PPA – power purchase agreements)
- kontrakty różnicowe (CfD – contract for difference)
- modele taryfowe (w tym RAB – regulated asset base)
- mechanizmy mocowe
- rynek energii.

Modele energetyki zawodowej opierają się na założeniu sprzedaży wyprodukowanej energii zewnętrznym podmiotom, co pozwala osiągać przychody i zyski.

Inwestorzy, nastawieni na realizację oczekiwanej stopy zwrotu, poszukują rozwiązań obniżających ryzyko projektu inwestycyjnego (tzw. de-risking), na przykład w formie gwarancji (państwa lub innych stabilnych podmiotów) obejmujących zobowiązania spółki jądrowej na etapie inwestycji, albo gwarancje ceny sprzedaży i/lub wolumenu sprzedaży energii

już po rozpoczęciu działalności operacyjnej (udzielne przez państwo, państwową instytucję, lub zawarte umowy długoterminowe na dostawy energii). Przychody ze sprzedaży są kluczowe, ponieważ stanowią podstawę do wypłaty odsetek od kredytów inwestycyjnych, a także stanowią źródło finansowych korzyści dla właścicieli (dywidendy).

Model spółdzielczy

Jeżeli jednak celem projektu jest realizacja innych niż zysk potrzeb właścicieli, to bardziej odpowiedni będzie jeden z modeli „spółdzielczych”. Ta grupa obejmuje m.in.:

- model Exeltium
- model Mankala
- energetykę przemysłową
- energetykę komunalną
- spółdzielnie energetyczne
- Model SaHo.

Podstawowa koncepcja w modelach „spółdzielczych” opiera się na zasadzie autoprodukcji, a więc produkowana energia kierowana jest na zaspokojenie potrzeb właścicieli (bezpośrednich lub pośrednich) lub długookresowych kontrahentów (Exeltium). Właściciele mają prawo do odbierania energii po cenie opartej na kosztach produkcji (bez marży zysku). Modele te działają z sukcesem w wielu krajach od kilku dekad, zapewniając właścicielom dostęp do taniej energii.

Jedynie Model SaHo jest modelem teoretycznym, nie zastosowanym (jeszcze!) w żadnym projekcie jądrowym. Jednak opiera się na rozwiązaniach sprawdzonych w innych modelach „spółdzielczych”.

Zapoznaj się
z innymi
broszurami edukacyjnymi

Baltic
Nuclear
Energy
Forum

Biznes dla Klimatu
ul. Marynarki Polskiej 163 80-868 Gdańsk

BNEF.PL

Global Compact
Network Poland

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W GDAŃSKU

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku